

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 104/23

Luxemburg, 15 juni 2023

Conclusie van de advocaat-generaal in zaak C-333/22 | Ligue des droits humains (Controle door de toezichthoudende autoriteit op de gegevensverwerking)

Advocaat-generaal Medina: betrokkenen die hun rechten uitoefenen via een onafhankelijke toezichthoudende autoriteit moeten tegen die autoriteit beroep kunnen instellen bij de rechter

Een brede en algemene uitzondering op het recht op rechtstreekse inzage in persoonsgegevens in strafzaken is niet verenigbaar met het Unierecht

Toen de Belgische Nationale Veiligheidsoverheid weigerde om een persoon een „veiligheidsattest” te verstrekken omdat hij in het verleden aan verschillende evenementen had meegewerkt, heeft de betrokkene het Belgische Controleorgaan op de politionele informatie (hierna: „controleorgaan”) verzocht om de verantwoordelijken voor de gegevensverwerking in kwestie te identificeren en hun te gelasten om hem inzage te verlenen in alle informatie die op hem betrekking had. Het controleorgaan heeft hem laten weten dat het alle nodige verificaties had verricht, zonder nadere details te verstrekken. Aangezien de betrokkene niet tevreden was met dat antwoord, heeft hij samen met de Ligue des droits humains bij de Belgische rechters beroep ingesteld tegen het controleorgaan.

In deze context heeft het hof van beroep te Brussel het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over richtlijn 2016/680¹, beter bekend als „de richtlijn rechtshandhaving”. Deze richtlijn stelt regels vast voor de bescherming van persoonsgegevens en de verwerking van die gegevens op het gebied van justitiële samenwerking in strafzaken en politie samenwerking en brengt daarbij de „specifieke aard” van die gebieden tot uitdrukking.

Het hof van beroep te Brussel wijst erop dat volgens het Belgische recht alle verzoeken die zijn gebaseerd op rechten in verband met persoonsgegevens die door politiediensten worden verwerkt, moeten worden gericht aan het controleorgaan, dat de betrokkenen enkel meedeelt dat „de nodige verificaties zijn verricht”. De nationale rechter betwijfelt of betrokkenen op basis van het Belgische recht bij de rechter beroep kunnen instellen tegen het controleorgaan en vraagt het Hof in wezen of artikel 17 van de richtlijn in overeenstemming is met artikel 8, lid 3, en artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

In haar conclusie van vandaag zet advocaat-generaal Medina uiteen dat volgens de richtlijn rechtshandhaving **als algemene regel geldt dat betrokkenen beschikken over een rechtstreeks recht van inzage in hun persoonsgegevens die in het bezit van autoriteiten zijn, en dat het indirecte recht van inzage in die gegevens de uitzondering vormt**. De indirecte uitoefening van rechten via een toezichthoudende autoriteit is een **aanvullende garantie** en een waarborg voor de betrokkene in omstandigheden waarin beperkingen op het inzagerecht gelden. Wanneer de betrokkene zijn rechten indirect uitoefent via een toezichthoudende autoriteit

¹ Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad (PB 2016, L 119, blz. 89).

moet hij **tegen die autoriteit een beroep bij de rechter kunnen instellen dat verband houdt met haar taak om de rechtmatigheid van de verwerking te controleren**. De informatie die de toezichthoudende autoriteit aan de betrokkene verstrekt over de uitkomst van de controle hoeft **niet altijd beperkt te zijn tot de minimale boodschap** dat alle nodige verificaties zijn verricht, maar **kan in het licht van het evenredigheidsbeginsel variëren naargelang de omstandigheden van het geval**.

Advocaat-generaal Medina merkt op dat het **Belgische recht** waarbij de richtlijn rechtshandhaving is omgezet **een regeling invoert die afwijkt** van het beginsel dat betrokkenen hun rechten met betrekking tot alle gegevens die door de politiediensten worden verwerkt, rechtstreeks uitoefenen. Aangezien de afwijkingsregeling van toepassing is op een zeer breed spectrum van gegevens, wordt hiermee immers **een algemene uitzondering op het rechtstreekse inzagerecht** in het leven geroepen. **Een dergelijke regeling is onverenigbaar met de richtlijn**.

Wat de rechtsmiddelen betreft die voor de betrokkene openstaan, zet de advocaat-generaal uiteen dat **wanneer de toezichthoudende autoriteit meent dat zij enkel de minimuminformatie mag verstrekken**, namelijk dat alle nodige verificaties zijn verricht, rechterlijke toetsing slechts mogelijk is als de rechter die het besluit van de toezichthoudende autoriteit moet toetsen alle gronden voor dit besluit en het besluit van de verwerkingsverantwoordelijke om inzage te beperken, kan onderzoeken. In een dergelijk geval **moet de relevante informatie aan die rechter worden verstrekt**.

Tot slot is advocaat-generaal Medina van mening dat artikel 17 van de richtlijn, dat betrekking heeft op de indirecte uitoefening van rechten via de toezichthoudende autoriteit, in overeenstemming is met de grondrechten op bescherming van persoonsgegevens en op een doeltreffende voorziening in rechte die zijn verankerd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, voor zover i) de toezichthoudende autoriteit, afhankelijk van de omstandigheden, **meer kan doen dan louter vaststellen dat alle nodige verificaties zijn verricht** en ii) de betrokkene **het optreden en de beoordeling van de toezichthoudende autoriteit** jegens hem kan **laten toetsen door de rechter** in het licht van de verplichtingen van de verwerkingsverantwoordelijke.

NOTA BENE: De conclusie van de advocaat-generaal bindt het Hof van Justitie niet. De advocaten-generaal hebben tot taak, in volledige onafhankelijkheid het Hof een juridische oplossing te bieden voor het concrete geschil. De rechters van het Hof beginnen vandaag met de beraadslagingen over het arrest, dat op een latere datum zal worden gewezen.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) wordt gepubliceerd op de website CURIA op de dag waarop de conclusie wordt genomen.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170.

Volg ons!

